

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Начальник Рівненського
обласного управління
лісового та мисливського
господарства

В.П. Грицайчук

2015 року

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Генеральний директор
Українського державного
проектного лісовпорядного
виробничого об'єднання

Г.П. Чайка

28 травня 2015 року

ПРОТОКОЛ

першої лісовпорядної наради з лісовпорядкування лісів
на землях підприємств Рівненської області

28 травня 2015 року

м. Рівне

ПРИСУТНІ : список присутніх додається.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Готовність спеціалізованих комунальних лісгосподарських підприємств, інших комунальних підприємств, установ та організацій, у яких створені спеціалізовані лісгосподарські підрозділи Рівненської області і Львівської державної лісовпорядної експедиції до проведення польових лісовпорядних робіт.
2. Визначення порядку і особливостей проведення польових лісовпорядних робіт.

СЛУХАЛИ: Доповідь головного лісничого Рівненського обласного управління лісового та мисливського господарства Івашинюти С.В. і головного інженера Львівської державної лісовпорядної експедиції ВО „Укрдержліспроєкт“ Кривка Р.І., виступи лісокористувачів і інших учасників наради.

Заслухавши і обговоривши доповіді та виступи присутніх, перша лісовпорядна нарада
ВИРІШИЛА:

1. Констатувати:

1.1. Необхідність проведення базового лісовпорядкування зумовлена змінами в організації території (прийняті та передані землі) та закінченням ревізійного періоду.

2. Ухвалити:

1. Провести в 2015 році польові лісовпорядні роботи спеціалістами Львівської державної лісовпорядної експедиції ВО „Укрдержліспроєкт“ на площі 8824,4 га за I розрядом лісовпорядкування в наступних підприємствах Рівненської області:

- Спеціалізований сільськогосподарський виробничий кооператив „Лісовик“ Дубнівського району - 3165,0 га;
- Спеціалізований сільськогосподарський виробничий кооператив „Радивилівський лісгосп“ Радивилівського району - 2851,2 га;
- Дочірнє лісгосподарське підприємство „Звіробій“ Володимирецького району - 850 га;
- Дочірнє лісгосподарське підприємство „Сяйво“ Володимирецького району - 1245 га;
- Сільськогосподарський виробничий кооператив „Нива“ Дубнівського району - 713,2га.

2. При проведенні лісовпорядних робіт керуватися:

- Земельним кодексом України (2007р.) зі змінами згідно Законів України 2008-2015рр.;
- Лісовим кодексом України (2006р.) зі змінами згідно Законів України 2009-2014рр.;

- Інструкцією з впорядкування лісового фонду України (2006р.);
- Законом України „Про природно-заповідний фонд України” (2004р.);
- Законом України „Про охорону навколишнього природного середовища” (2007р.);
- Законом України „Про мисливське господарство та полювання” (2010р.);
- Законом України „Про Червону книгу України” (2002р.),
- „Червоною книгою України” та „Зеленою книгою України” в редакції 2009 року;
- Державною цільовою програмою „Ліси України” на 2010-2015 роки;
- „Рекомендаціями з веденням лісового господарства в умовах радіоактивного забруднення” (К., 2008 р.);
- протоколом першої лісовпорядної наради, іншими законодавчими актами та нормативними документами уряду, Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України.

3. Підготовчі роботи виконати в процесі проведення польових лісовпорядних робіт.

4. Межі агролісогосподарських підприємств, кооперативів, лісництв та їхню площу прийняти у відповідності з державними актами на право постійного користування земельними ділянками, а при їх відсутності – за узгодженими даними управлінь (відділів) Держземагентства кожного району та у відповідності до технічної документації зі складання державних актів на право постійного користування земельними ділянками.

4.1. Проводити зміну території лісництв, обходів та їх площу при умові реорганізації підприємств, кооперативів для більш оптимального управління.

4.2. При зміні цільового призначення категорії нелісових земель (угідь) проводити узгодження з управліннями (відділами) Держземагентства кожного району, шляхом складання акту обстеження лісових ділянок у відповідності до ст.17 Лісового кодексу України та ст. 20 Земельного кодексу України.

5. При наявності помилок за даними державних актів у визначенні меж, або їх зміщенні на певну відстань, межі агролісогосподарських підприємств приймати за даними планшетів з попереднього лісовпорядкування і ортофотопланів зйомки 2007-2009рр. В таких випадках, координати точок підлягають перерахунку, а площа залишається без змін, за даними державних актів.

6. Геодезичною основою для складання планово-картографічних матеріалів прийняти:

- державні акти на право постійного користування земельними ділянками та їх технічну документацію;
- планшети, виготовлені при проведенні попереднього лісовпорядкування;
- топографічні карти М 1:10000;
- ортофотоплани зйомки 2007-2009 рр.;
- космічні знімки

7. Нумерацію кварталів провести в розрізі лісництв, діючу квартальну мережу і нумерацію кварталів по можливості зберегти. В дочірніх агролісогосподарських підприємствах, де відбулися зміни в реорганізації території, виконати нову нумерацію кварталів. Земельні ділянки, прийняті до складу підприємств, розділити на квартали. Занумерувати нові квартали останніми номерами.

8. Враховуючи наявність ортофотопланів та космічних знімків, значну кількість видимих ходових ліній (дороги, лінії електромереж тощо), прорубування таксаційних візирів не проводити.

9. Лісовпорядні роботи проводити виходячи з вимог „Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 року № 733, „Переліку автомобільних доріг загального користування державного значення”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 року № 301.

10. Організувати наступні господарські частини:

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують особливі природоохоронні, естетичні, наукові функції, де заборонені рубки головного користування;

- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують природоохоронні, естетичні, наукові функції, де дозволені рубки головного користування;

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують рекреаційні, санітарні, гігієнічні та оздоровчі функції, де заборонені рубки головного користування;

- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують переважно рекреаційні, санітарні, гігієнічні та оздоровчі функції, де дозволені рубки головного користування;

- захисні ліси з особливим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують переважно водоохоронні, ґрунтозахисні та інші захисні функції, де заборонені рубки головного користування;

- захисні ліси з обмеженим режимом користування, включивши до неї ліси, які виконують переважно водоохоронні, ґрунтозахисні та інші захисні функції, де дозволені рубки головного користування;

- експлуатаційні ліси.

11. Утворити наступні господарські секції та прийняти для них наступні віки стиглості в межах господарських частин:

Господарські секції і породи, які входять до них	Тривалість класів віку	Госпчастини		
		з особливим режимом користування	з обмеженим режимом користування	експлуатаційні ліси
		вік рубки		
Соснова (сосна звичайна, інші види сосен, модрина європейська)	10	121-130	101-110	81-90
Соснова непродуктивна (сосна звич. 5 ^A , 5 ^B кл. бон.)	10	121-130	101-110	81-90
Соснова в осередках кореневої губки	10	121-130	101-110	81-90
Соснова в надмірно зволож. умовах місцезростання (сирих і мокрих)	10	121-130	101-110	81-90
Ялинова (ялина, ялиця)	10	121-130	91-100	71-80
Ялинова похідна (ялина)	10	61-70	61-70	51-60
Дубова високостовбурна (дуб зв., дуб скельний нас. 3 бон і вище, пор. 2 бон. і вище)	10	161-170	131-140	101-110
Дубова низькостовбурна (дуб зв., дуб скельний нас. 4 бон і нижче, пор. 3 бон. і нижче)	10	91-100	71-80	61-70

Господарські секції і породи, які входять до них	Тривалість класів віку	Госпчастини		
		з особливим режимом користування	з обмеженим режимом користування	експлуатаційні ліси
		вік рубки		
Грабова (граб звичайний)	10	71-80	61-70	51-60
Ясенева (ясен звичайний)	10	91-100	81-90	71-80
Кленова (клен польовий, гостролистий, сріблястий, клен-явір)	10	91-100	81-90	71-80
Дуба червоного (дуб червоний)	10	91-100	81-90	71-80
Акацієва (акація біла, гледичія)	5	36-40	31-35	26-30
В'язова (в'яз гладкий, берест, клен ясенелистий, ясен зелений)	5	41-45	41-45	31-35
Березова (береза повисла, пухнаста)	10	71-80	61-70	61-70
Березова в надмірно зволож. умовах місце-зростання (сирих і мокрих)	10	71-80	61-70	61-70
Осикова (осика, вільха сіра)	10	41-50	41-50	41-50
Осикова в надмірно зволож. умовах місце-зростання (сирих і мокрих)	10	41-50	41-50	41-50
Вільхова (вільха чорна)	10	71-80	61-70	61-70
Липова (всі види лип)	10	91-100	81-90	71-80
Тополева (всі види тополі, верб деревовидних)	5	36-40	31-35	26-30
Горіхова (усі види горіхів, гіркокаштан, бархат амурський)	10	71-80	61-70	51-60
Лісоплодова (груша, яблуня, черешня, алича, шовковиця)	10	51-60	51-60	51-60
Інші деревні породи (клен татарський, горобина, черемха, ясен вузьколистий)	5	41-45	41-45	31-35
Чагарникова (маслинка, глід, ліщина, обліпіха)	5	21-25	21-25	21-25
Вербни чагарникові	1	3	3	3

12. Корегування запасів насаджень на 1 га при окомірній таксації, а також визначення відносних повнот при вимірювальній і переліковій таксації, проводити керуючись "Лісотаксаційним довідником", затвердженим Держлісагентством України (протокол засідання НТР агентства від 27.12. 2011 р.).

13. У мішаних насадженнях загальний запас деревини на 1 га визначити за складовими породами.

14. Товаризацію експлуатаційного фонду проводити згідно нормативів "Лісотаксаційного довідника".

14.1. Вихід ділової деревини від рубок головного користування і рубок формування та оздоровлення лісів, проектувати з врахуванням фактичного стану деревостанів і досягнутого лісогосподарськими підприємствами за два останні роки ревізійного періоду.

14.2. Селекційну оцінку привести для пристиглих, стиглих і перестійних насаджень сосни та дуба у відповідності до рекомендацій УкрНДЛГА (за П.І. Молотковим).

15. В рекреаційно-оздоровчих лісах (ліси у межах населених пунктів, у межах округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів, національних природних та регіональних ландшафтних парків (крім господарської та заповідної зон), лісопаркової частини лісів зелених зон, рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон) та в рекреаційно-оздоровчих пунктах вздовж автомобільних доріг державного значення та на берегах річок, провести ландшафтну таксацію, керуючись при цьому "Методикою визначення показників рекреаційної характеристики земель", розробленою ВО „Укрдержліспроєкт” у 2000 році.

16. Особливо захисні земельні ділянки лісового фонду виділяти згідно постанови КМ України від 16 травня 2007 року №733.

17. Виділити насадження-медоноси у деревостанах липи та акації при наявності головної породи у радіусі трьох кілометрів від місця розташування стаціонарних пасік і населених пунктів – ареалів природного розселення бджіл.

18. На територіях та об'єктах природно-заповідного фонду лісогосподарські заходи проектувати у відповідності з діючим Лісовим кодексом України, Законом України „Про природно-заповідний фонд України” і відповідними положеннями про природно-заповідні території та об'єкти. Проаналізувати відповідність сучасного стану територій та об'єктів природно-заповідного фонду цільовому призначенню.

Виявити лісові ділянки, які мають особливу природоохоронну, естетичну, наукову цінність, з метою перспективного віднесення їх до територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

18.1. Прийняти площу об'єктів природно-заповідного фонду згідно існуючого реєстру та узгоджених даних з Департаментом екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації.

19. Рубки головного користування проектувати у відповідності з „Порядком спеціального використання лісових ресурсів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року №761 і „Правил рубок головного користування”, затверджених наказом Держкомлісгоспу України від 23.12.2009 р. №364.

19.1. Залежно від категорій лісу, лісорослинних умов, типу лісу, складу і вікової структури деревостанів, біологічних особливостей деревних порід, наявності та стану підросту господарсько-цінних порід, проектувати вибіркові, поступові, комбіновані і суцільні системи рубок.

19.2. В розладнаних, пошкоджених стиглих і перестійних та пристигаючих останнього класу віку деревостанах з повнотою 0,4 і нижче, в яких дозволено проведення рубок головного користування, запроектувати термінові рубки (рубка за станом).

20. Рубки головного користування проектувати в межах зони забруднення до 10 Ki/km^2 ^{137}Cs .

21. При проектуванні рубок формування і оздоровлення лісів (рубки догляду, санітарні і лісовідновні рубки, рубки пов'язані з реконструкцією та ландшафтні рубки) керуватися „Правилами поліпшення якісного складу лісів”, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007р. №724.

21.1. В чистих насадженнях акації білої, берези, вільхи, осики, а сосни в сухих і дуже сухих лісорослинних умовах освітлення і прочищення не проектувати, за винятком сосни з повнотою 0,9 і вище.

21.2. Для визначення щорічного обсягу рубок догляду прийняти такі розрахункові періоди їх повторюваності: освітлення в насадженнях дуба – 3 роки, в насадженнях інших порід – 5, прочищення – 5, проріджування – 7, прохідні рубки -10 років.

21.3. Вибіркові санітарні рубки призначати в насадженнях з наявністю сухостійних, всихаючих, дуже ослаблених дерев внаслідок пошкодження шкідниками і хворобами, стихійного лиха, антропогенного та іншого шкідливого впливу за умов, що їх вирубування не призведе до зменшення повноти (всіх ярусів) нижче ніж 0.5 у пристигаючих, стиглих і перестійних деревостанах і нижче ніж 0.4 в інших деревостанах.

21.4. Суцільні санітарні рубки проектувати на площі 0.1 гектара і більше, в насадженнях пошкоджених шкідниками, хворобами та внаслідок стихійного лиха і техногенних впливів до невідомої втрати цими насадженнями біологічної стійкості.

21.5. Визначити фонд лісовідновних рубок в стиглих та перестійних різновікових багатоярусних деревостанах та в деревостанах простої структури для поновлення захисних, водоохоронних та інших корисних властивостей лісів, збереження біорізноманіття, підтримання і формування складної породної, ярусної і вікової структури деревостанів в госпчастинах з особливим режимом користування.

Залежно від складу, вікової структури, повноти деревостанів, наявності життєздатного підросту господарсько-цінних порід, лісовідновні рубки проектувати поступовим способом у поєднанні з рубками догляду.

В залежності від наявної та мінімально допустимої повноти після рубки прийняти наступну інтенсивність:

- для рівномірно-поступових рубок - до 30%;
- для групово-поступових - до 20 %.

Суцільне вирубування смугами проектувати для світлолюбивих порід та для ялинових насаджень за відсутності достатнього природного поновлення господарсько-цінних порід.

Для визначення щорічного обсягу лісовідновних рубок термін повторюваності для вибірових і поступових рубок прийняти - 10 років.

Звернути увагу на можливість призначення лісгосподарських заходів в низькоповнотних стиглих та перестійних деревостанах акації білої, тополі та верби деревовидної, які втрачають репродуктивну здатність та мають ознаку подальшої деградації деревостану (наявність сухоостою, суховершинності).

21.6. До фонду рубок, пов'язаних з реконструкцією, віднести малоцінні і похідні молодняки у віці до 10 років, чагарники з недостатнім відновленням головних порід, сильно зріджені деревостани малоцінних молодняків з куртинним розміщенням дерев та похідні молодняки, які за своїм станом не відповідають корінним типам лісу і є малоцінними.

Основним способом реконструкції визнати суцільний з наступним створенням лісових культур за технологією, аналогічною створенню лісових культур на зрубках. Лісові ділянки площею до 1 га в реконструкцію не призначати.

21.7. Поодинокі дерева, сухостій і захаращеність враховувати і проектувати в рубку в лісах природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення та рекреаційно-оздоровчих лісах з 5 м^3 на 1 га, а у всіх інших категоріях з 10 м^3 на 1 га. Не призначати рубку поодиноких дерев в насадженнях старших 20 років.

21.8. Запроектувати рубки, пов'язані з прокладанням кварталних просік шириною до 4 м.

21.9. Запроектувати рубку рідколісся у відповідності до таксаційних показників і господарських заходів. Біологічні рідколісся в рубку не призначати.

22. Типологічну характеристику лісових земель проводити за таблицею, розробленою УкрНДІЛГА (канд. с/г наук Федцем І.Ф.).

23. Відтворення лісів проектувати згідно „Правил відтворення лісів”, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 року №303. В зонах радіоактивного забруднення до $10 \text{ Ки/км}^2 \text{ }^{137}\text{Cs}$ основним способом відтворення лісів прийняти штучний - створення лісових культур. В зонах з вищим забрудненням проектувати тільки природне поновлення.

23.1. Схеми лісових культур проектувати відповідно до „Основних положень організації і розвитку лісового господарства Рівненської області” (2009 р.).

24. Зруби ревізійного періоду в сирих і мокрих типах лісорослинних умов, а також у інших лісорослинних умовах за наявності достатньої кількості природного поновлення сосни звичайної, дуба звичайного, ясена звичайного, вільхи чорної та інших цінних деревних порід проектувати під природне поновлення.

25. Оцінку якості незімкнутих лісових культур, лісових культур і природного поновлення при переведенні їх до вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок проводити згідно „Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів”, затвердженої наказом Держкомлісгоспу України від 19 серпня 2010 року №260.

25.1. Нормативну приживлюваність для лісових культур встановити для одно - та дворічних культур 92%, для трирічних 88%.

25.2. Оцінку якості лісових культур, переведених до вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, визначити за наступною шкалою:

Показники	Класи якості			Незадовільні і (неатестовані)	Загиблі	Природне поновлення з участю культур
	1	2	3			
Повнота	1,0-0,8	0,7-0,6	0,5	0,4	0,3	0,4-1,0
Доля одиниць у складі культур віком до 20 років:						
а) твердолистяні (дуб звичайний, ясен звичайний, клен гостролистий)	6 і більше	5-4	3			до 2 одиниць
б) хвойні породи, інші твердолистяні, м'яколистяні	7 і більше	6-5	4			до 3 одиниць

Примітка. Клас якості приймається за нижчим із показників.

25.3. Відомості польового обліку лісових культур, створених за останні 20 років, складати за розділами лісорозведення і лісовідновлення в розрізі лісництв.

26. Виявити сировинну базу для заготівлі березового соку.

26.1. Виявити наступні сировинні ресурси побічних лісових користувань та запроєктувати їх заготівлю у відповідності з „Порядком спеціального використання лісових ресурсів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. №761:

- заготівля сіна на лісових ділянках;
- випасання худоби;
- розміщення пасік;
- заготівля ягід (чорниця, журавлина, брусниця);

- заготівля лікарської сировини (шипшина, глід, кропива, звіробій, деревій, бузина чорна);
- заготівля грибів (білі, опеньки, лисички, маслюки).

В зонах із забрудненням більше 2 Ки/км^2 ^{137}Cs визначення ресурсів харчової і лікарської сировини не проводити.

27. Підсочку соснових деревостанів не проектувати.

28. Передбачити виділення захисних і кормових реміз у відповідності до „Настанови з упорядкування мисливських угідь” (2001 р.).

29. Запроектувати організаційно-технічні заходи з охорони лісів від пожеж і боротьби з ними, керуючись „Правилами пожежної безпеки в лісах України” (2004), відповідними рішеннями та постановами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, обласних, районних, сільських рад.

30. Спільно з спеціалістами лісгоспу визначити стан, відповідність своєму призначенню та встановленим вимогам лісонасінних ділянок, плантацій, плюсових дерев, насаджень-еталонів.

31. Погодити розподіл кварталів лісгосподарських підприємств за сільськими, селищними радами, з відділами Держкомзему в районах.

32. З метою своєчасного і якісного виконання лісовпорядних робіт зобов'язати лісгосподарські підприємства:

32.1. Надати лісовпорядній партій матеріали минулого лісовпорядкування, річні звіти і пояснювальні записки до них, державні акти на право постійного користування землею, електронну версію каталогу координат, або текстовий файл ІN4, дані про осередки шкідників і хвороб лісу та інші матеріали, необхідні для аналізу лісгосподарської діяльності підприємств за минулий ревізійний період.

32.2. До початку польових робіт провести за рахунок лісгосподарських підприємств розрубку або розчищення кварталної мережі, окружних меж. Замінити непридатні кварталні стовпи.

32.3. Надати інформацію про щільність радіоактивного забруднення лісів у розрізі кварталів лісгосподарських підприємств.

32.4. Надати повну інформацію щодо площ та меж природно-заповідного фонду.

32.5. В період виконання польових лісовпорядних робіт разом з підрядною організацією, яка виготовила державні акти на право постійного користування землею, вирішити питання внесення змін в держакти, які мають значні розбіжності з ортофотопланами.

32.6. До закінчення польових робіт надати лісовпорядкуванню матеріали відведення ділянок в рубку головного користування на 2016-2017рр. та рубки формування і оздоровлення лісів на 2016 рік.

32.7. Забезпечити працівників лісовпорядних партій:

- а) приміщенням для житла, а також виділити начальникам лісовпорядних партій кімнату для роботи і ведення технічної документації;
- б) робітниками і транспортними засобами.

32.8. Забезпечити участь лісової охорони і спеціалістів лісгосподарських підприємств в лісоінвентаризаційних роботах і проектуванні лісгосподарських заходів.

32.9. Проводити систематичну перевірку якості лісовпорядних робіт в натурі працівниками лісгосподарських підприємств, а також погодження запроєктованих заходів.

32.10. Працівників лісовпорядної партії забезпечити паливною нормою дров за нормативами, встановленими для лісової охорони.

33. В питаннях, які не передбачені цим протоколом, керуватись „Інструкцією з впорядкування лісового фонду України” (2006) та іншими чинними нормативно-правовими актами.

Голова

С. Івашинюта

Секретар

Р. Кривко